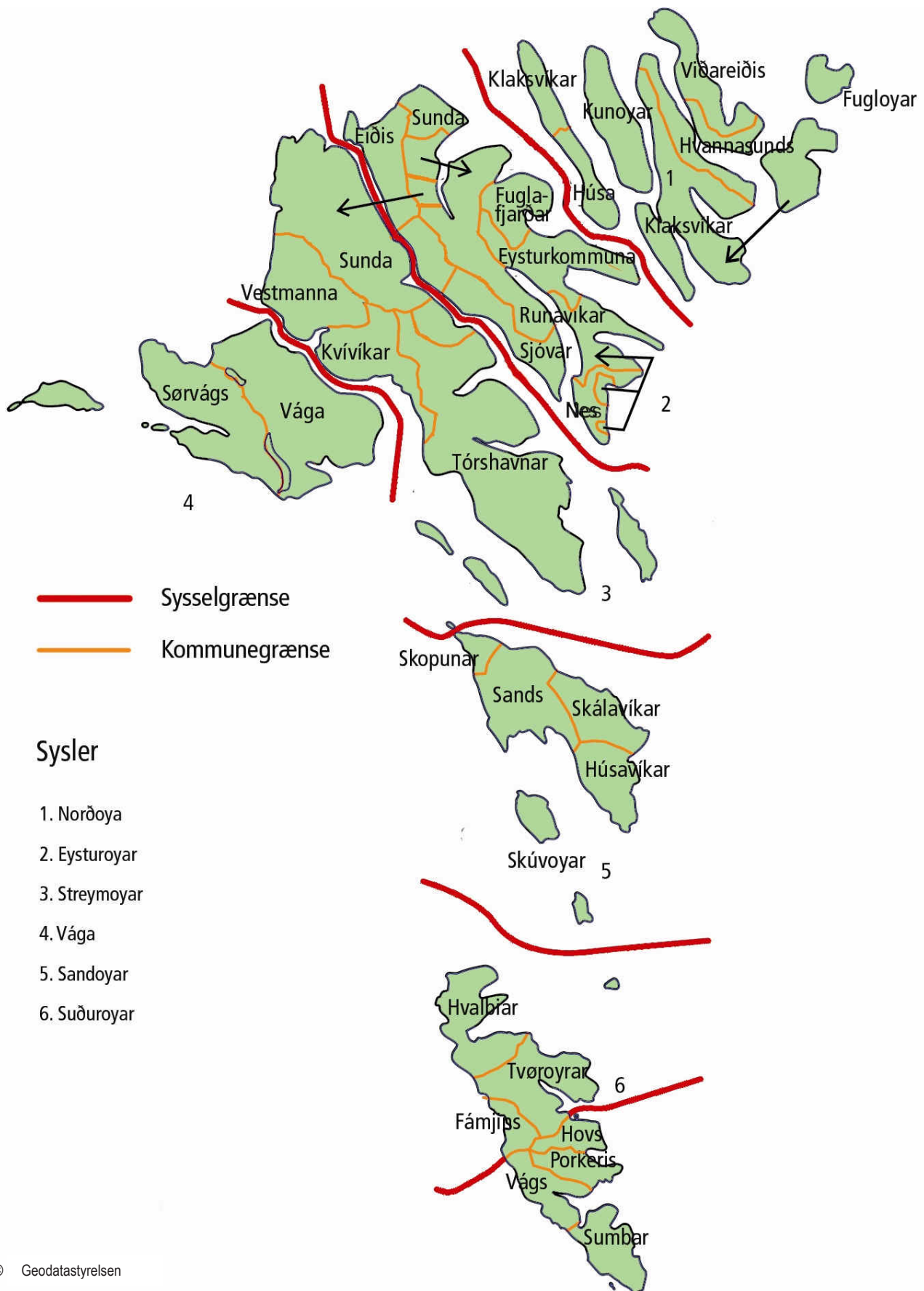

Færøerne

Grønland

Færøerne og Grønland

Befolkningerne

Den økonomiske udvikling

Befolkningerne

Ét rige – tre forskellige samfund

Færøerne og Grønland har tilbage til den tidlige middelalder været i rigsfællesskab med Danmark. I det 20. århundrede har landene gradvist frigjort sig fra Danmark og har i dag et udbygget hjemmestyre. Ved folkeafstemninger er en større selvstændighed indført. I Grønland blev hjemmestyret blev indført den 1. maj 1979 og selvstyret den 21. juni 2009. Færøerne er en delvis selvstyrende del af Rigsfællesskabet ifølge *Lov om Færøernes Hjemmestyre* fra 1948 og udøver det parlamentariske selvstyre i et af verdens ældste parlamenter, Lagtinget.

Færøerne og Grønland lovgiver om egne forhold som fx fiskeri, bolig, skole, handel, kommunale forhold mv., mens spørgsmål om udenrigs- og sikkerhedspolitik er fællesanliggender efter dansk lov. Færøerne og Grønland er med tiden blevet mindre økonomisk afhængige af Danmark, men modtager betydelige midler fra den danske stat. I 2014 modtager Færøerne 644 mio. kr. i bloktilskud, mens Grønland modtog 3.681 mio. kr. Oven i dette afholder den danske stat udgifterne til bl.a. retsvæsen og forsvar. Hvis Grønland begynder at få indtægter af sine naturressourcer, vil tilskuddet gradvist blive formindsket.

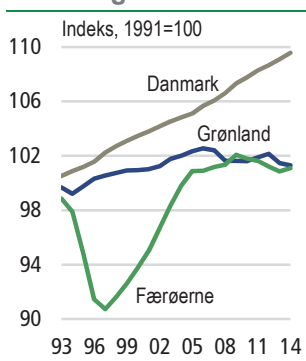
Små befolkninger i forhold til den danske

Den danske befolkning er langt større end den færøske og grønlandske. Der bor 5,6 mio. mennesker i Danmark, mens der bor 48.000 på Færøerne og 56.000 i Grønland. Til sammenligning bor der omkring 50.000 i en middelstor dansk provinsby.

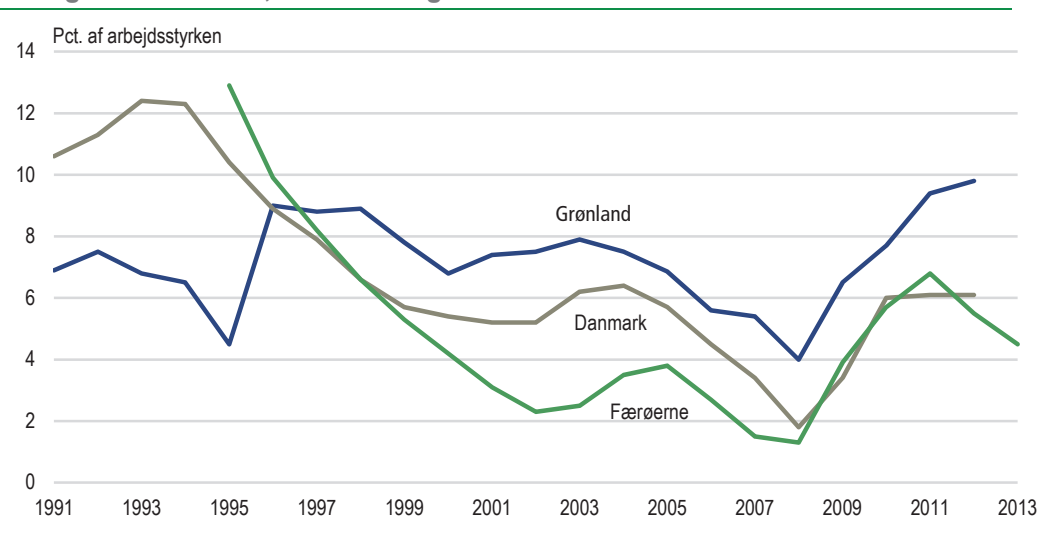
Færøernes krise i midten af 1990'erne

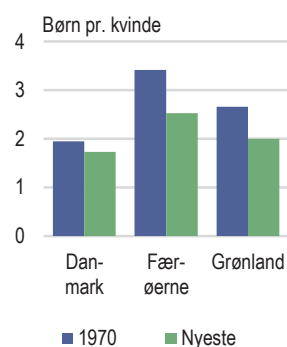
Mens befolkningen er steget svagt i Danmark og Grønland siden 1990, oplevede færingerne i midten af 1990'erne en kraftig tilbagegang i befolkningen. Hovedårsagen var en økonomisk krise med negativ vækst og en stærkt stigende arbejdsløshed. Først i 2003 var der lige så mange mennesker på Færøerne, som der var i 1990.

Figur 1
Befolkningernes udvikling

Figur 2 Ledighed i Danmark, Færøerne og Grønland

Figur 3
Fertilitet

Anm.: Data for Danmark er fra 2013, mens Grønland og Færøerne er fra 2012.

Kvinder føder færre børn ...

For alle tre dele af riget gælder det, at kvinder får færre børn i dag end for knap 40 år siden. I Grønland fik en kvinde 2,7 børn i 1970 mod 2,0 børn i dag. I 1970 fik en færøsk kvinde i gennemsnit 3,4 børn mod 2,5 børn i dag, og i Danmark fik kvinderne næsten 2 børn i 1970 mod 1,7 i dag. Fertiliteten har således været mest nedadgående på Færøerne.

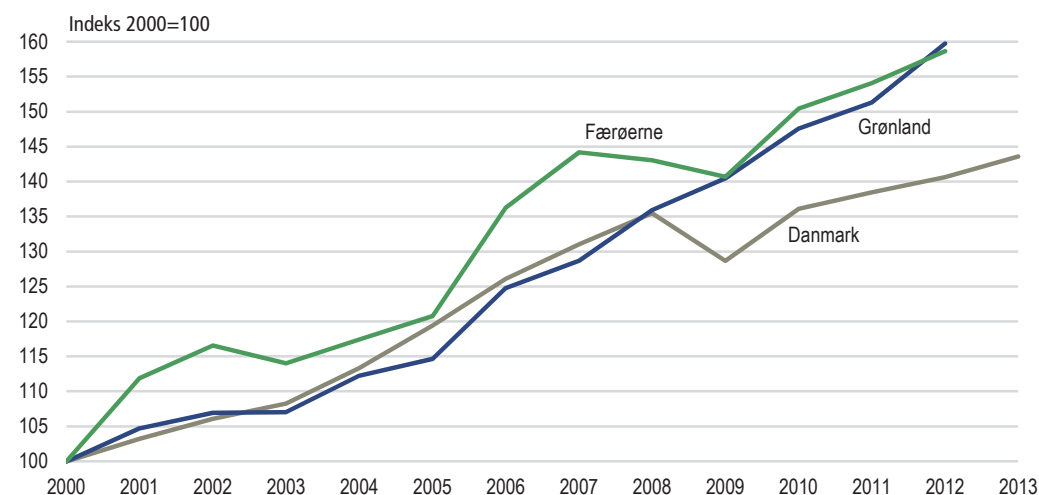
... og lever længere

Det er også på Færøerne, at folk lever længst. Mænds gennemsnitlige levealder på Færøerne er 80 år, mens danske mænd lever, til de er 78 år, og grønlandske mænd til de er 69 år. Tilsvarende lever færøske kvinder i gennemsnit, til de er 85 år, mens danske kvinder gennemsnitligt lever, til de er 82 år og grønlandske kvinder til de er 74 år.

Den økonomiske udvikling

Små økonomier i forhold til den danske

De færøske og grønlandske økonomier er små i forhold til den danske. Mens det danske bruttonationalprodukt (BNP) udgjorde 1.858 mia. kr. i 2013, var BNP i Grønland 13,8 mia. kr. i 2012. Færøernes BNP udgjorde i 2012 13,7 mia. kr.

Figur 4 **Udviklingen i BNP i løbende priser**

www.statistikbanken.dk/nat01

Fiskeriet har stor betydning for økonomien mod nord

Foruden den generelle konjunkturudvikling har den økonomiske udvikling på Færøerne og Grønland været stærkt påvirket af udviklingen i fiskeriet. Grønlands økonomi er specielt sårbar over for prisen på rejer. Færøernes økonomi er ligeledes stærkt afhængig af fiskeriet, herunder antal fiskedage, udviklingen for opdrættede laks og prisen på bl.a. rejer og torsk.

Hvis du vil vide mere

Danmarks Statistik har offentliggjort tal for Færøerne og Grønland helt tilbage til den første *Statistiske Årbog* i 1896. Både Færøerne og Grønland har i dag deres eget statistikbureau, som kan byde på mange flere tal og oplysninger. De to landes statistikbureauer findes www.hagstova.fo for Færøerne og www.stat.gl for Grønland. Beretningerne fra Rigsombudsmanden på Færøerne og Grønland er også gode kilder til orientering.

Tabel 415 Nøgletal for Danmark, Færøerne og Grønland

	År	Danmark	År	Færøerne	År	Grønland
Total areal, km ²	2014	42 922	2013	1 396	2013	2 166 086
Middeltemperatur, januar, celsius ¹	1961-1990	0,0	1961-1990	3,4	1961-1990	-7,4
Middeltemperatur, juli, celsius ¹	1961-1990	15,6	1961-1990	10,3	1961-1990	6,5
Nedbør, mm. ¹	1961-1990	712	1961-1990	1 284	1961-1990	752
Befolkning	2014	5 627 235	2014	48 308	2014	56 282
Fertilitet	2013	1,7	2012	2,5	2012	2,0
Middellevetid, mænd	2012:2013	78	2011:2012	79,6	2008:2012	68,7
Middellevetid, kvinder	2012:2013	81,9	2011:2012	84,6	2008:2012	73,5
Arbejdsstyrken	2013	2 792 514	2013	27 208	2012	36 432
Ledige i pct. af arbejdsstyrken ²	2012	6,1	2013	4,5	2012	9,8
Læger pr. 100.000 indbyggere	2010	348	2011	170	2007	189
Udførte aborter pr. 1.000 levendefødte børn	2010	258	2012	55	2012	1001
Spædbarnsdødelighed pr. 1.000 levendefødte, drenge	2012	3,4	2012	9,7	2013	11
Spædbarnsdødelighed pr. 1.000 levendefødte, piger	2012	3,4	2012	17,5	2013	5,5
Selv mord pr. 100.000 indbyggere	2012	12	2009-2012	6,2	2011	86
Anmeldte straffelovsovertrædelser pr. 1.000 indbyggere	2013	93,2	2013	19,3	2013	83,7
Heraf tyveri og indbrud	2013	75,4	2013	7,7	2013	26,8
Heraf sædelighedsforbrydelser	2013	0,5	2013	0,5	2013	5,5
Forbrugerprisindeks (inflation), årlig vækst i pct.	2013	0,8	2013	-0,7	2013	0,9
Samlet fiskerifangst, 1.000 tons	2013	849	2012	360	2012	97
Heraf fangst af rejer i pct. af samlet fangst	2013	3,7	2012	1,5	2012	51,3
Import, mio. kr.	2013	552 269	2013	6 271	2013	4 616
Heraf import fra Danmark i pct.	●	●	2013	24,6	2013	62,5
Eksport mio. kr.	2013	625 217	2013	6 085	2013	2 751
Heraf eksport til Danmark i pct.	●	●	2013	6,8	2013	85,5
Eksport af fisk og fiskeprodukter i pct.	2013	2,9	2013	95	2013	90
Bruttonationalprodukt (BNP), årets priser, mio. kr.	2013	1 857 952	2012	13 650	2012	13 789
Årlig realvækst i pct. af BNP	2013	0,4	2012	-0,9
BNP i årets priser pr. indbygger, kr.	2013	331 622	2012	...	2012	243 000
Betalingsbalancen, løbende poster, mio. kr.	2013	135 778	2012	-447
Betalingsbalancen i pct. af BNP	2013	7,3	2012	-3,2
Overskud på offentlige finanser i pct. af BNP	2012	-3,9	2012	-1,8
Bloktilskud fra den danske stat, mio. kr.	●	●	2014	644	2014	3 681

¹ Meteorologiske oplysninger målt i Thorshavn på Færøerne og Nuuk i Grønland. ² Ledigheden på Grønland opgøres som medio-ledige i pct. af den potentielle arbejdsstyrke. ³ Opgjort som internetabonnement på Færøerne.

Kilde: Danmarks Statistik, Færøernes Statistik, Grønlands Statistik, *Statistik Tiarsoversigt* og *Nordic Statistical Yearbook*